

1. Η διαμόρφωση της μεσαιωνικής ελληνικής βυζαντινής αυτοκρατορίας

Το μεσαιωνικό ελληνικό βυζαντινό κράτος διαμορφώθηκε κατά τη διάρκεια της Ισαυρικής Δυναστείας (717-802) και της δυναστείας του Αμορίου (802-867).

α. Παγίωση και επέκταση αλλαγώνΕξελίξεις περιόδουi. Στην εξωτερική πολιτική

- Σταθεροποίηση τα σύνορα Βυζαντίου και Χαλιφάτου από τη στεριά ως τα όρια της Μ.Ασίας και από τη θάλασσα ως τη γραμμή Κιλικία, Κύπρος, Κρήτη.
- Τον 9^ο αι. οι Βυζαντινοί αντεπιτίθενται στους Άραβες στη Μ.Ασία.
- Οι Βυζαντινοί αντιμετωπίζουν τους Βούλγαρους με επιτυχία
- Σταδιακά αφομοιώνουν σλαβικούς πληθυσμούς.

ii. Στην εξωτερική πολιτική

- Περιορίζεται η γνώση και η χρήση της λατινικής γλώσσας και ο ελληνικός χαρακτήρας της αυτοκρατορίας ενισχύεται.
- Η κεντρική διοίκηση της αυτοκρατορίας ενισχύεται με διάφορες υπηρεσίες. Η σημαντικότερη ήταν εκείνη που είχε αναλάβει την εξωτερική πολιτική του κράτους.
- Οργανώθηκε η περιφερειακή διοίκηση

α. Τα «θέματα» γενικεύτηκαν . Νέα «θέματα» δημιουργήθηκαν στα Βαλκάνια και τα παλιά μεγάλα της Μ.Ασίας διχοτομήθηκαν.

β. Οι στρατηγοί – διοικητές είχαν αποκτήσει μεγάλη δύναμη με αποτέλεσμα να αποτελούν κίνδυνο για την κεντρική εξουσία αφού αρκετές φορές οργάνωναν εξεγέρσεις.

γ. Ο θεματικός στρατός αποτελείται από στρατιώτες – αγρότες με δικά τους κτήματα, τα στρατιωτόπια, που είχαν την υποχρέωση να στρατεύονται σε περίπτωση εχθρικής επίθεσης. Αποτέλεσμα αυτού του μέτρου ήταν να περιοριστεί σημαντικά ο αριθμός των μισθοφόρων στρατιωτών και να αναπτυχθεί η μικρή και μεσαία αγροτική ιδιοκτησία στη βυζαντινή ύπαιθρο.

β. Ανάκαμψη της οικονομίας

Επί Κωνσταντίνου Ε' (Δυναστεία Ισαύρων) σημειώνεται οικονομική ανάκαμψη. Τέλη 8^{ου} αι. – 9^ο αι. παρατηρείται δημογραφική και οικονομική ανάκαμψη από :

- Αύξηση του πληθυσμού.
- Ξεπεράστηκε η οικονομική κρίση.
- Αύξηση των κρατικών εσόδων.
- Αναζωογόνηση εμπορίου και βιοτεχνίας.
- Η οικονομία εξακολουθεί να βασίζεται στους αγρότες.

Τον 9^ο αι. ο Νικηφόρος Α' παίρνει οικονομικά μέτρα, τις «κακώσεις» όπως τα ονόμασαν οι αντίπαλοί του και ο χρονογράφος Θεοφάνης , για να αυξήσει τα έσοδα του κράτους και να ανακάμψει το εμπόριο.